

REDACTIA

No. 20, Doak Florence-utona nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:

un an . . . 20 cor.

1/2 an . . . 10 .

1/4 an . . . 5 .

o luna . . . 2 .

Pentru România și străinătate:

pe an 4 coroane.

pe an 40 franci.

Pentru România și străinătate:

pe an 40 franci.

Pentru România și străinătate:

pe an 40 franci.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA

Arad, Doak Florence-utona nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: pri-
mă dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b
de fiecare publicațiuneAtât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisori nefrancațe nu se primesc

MAJESTATEA SA ȘI UNGURII.

Ni-am înșelat ieri scriind că proclamația Majestății Sale a venit asupra șovinistilor ca un duș rece. Nu, nu s'a întâmplat lucrurile. Dușul răsunător, desmeticește, îl readuce omului la răpăta judecată. Proclamația M. Sale în acest efect l-a avut însă asupra președintelui maghiare și a bărbatilor politici, ci a fost ca o bombă care cade într-o magazie cu praf de pușcă.

Majestatea Sa Francisc Iosif spune că proclamația sa:

«*Ear armata Mea afle, că nici o dată nu voi abdice de acele drepturi îndreptățiri ce sunt asigurate Majestății Mele și oștirilor.*»

«*Armata mea să rămână comună și unitară, cum este astăzi.*»

Barabás Béla însă, șeful obstrucțiunii maghiare, cel care a provocat așa zicând situația de azi, scrie în «*Fiiggetlenség*» dela 18 Septembrie:

«*Cine dracu a putut să conceapă acest brutal atac încontra constituției maghiare, această isbucnire fără suflet împotriva poporului maghiar?...*»

«*Pentru-că cul sună acest ton îngâmfat, că nici o dată nu va abdice de drepturile și îndreptățirile asigurate Majestății Mele oștirilor?*»

«*Dar cine-i cel ce cu autocratism de tiran vrea să esplice că în aceste drepturi este dispoziția asupra celui mai scump tesaur al nației maghiare, dispoziția asupra limbii ungurești?*»

«*Ordinul de zi scos la lumină este o brutală ofensare a limbii maghiare, e temeritate împotriva legilor nației maghiare.*»

«*Porunca asta către armată nu e bine făcută. Duh ticălos l-a inspirat și-l face s'elbatic chiar și pe cel mai blând Ungur.*»

«*Și așa mai departe, terminând cu indemnul ca Ungurii să se despartă*

total de Austria, ca *Impăratul Austriei să nu mai fie și Rege al Ungariei.*...»

Propagă deci — revoluția!

Chiar guvernamentalul ziar «*Arad és Vidéke*» scrie:

«*Ordinul acesta de zi către armată este — politizare. A căzut între noi ca o bombă. Publicarea și aducerea lui în publicitate așa de iute, îl dă caracterul unui ultimatum. Eată, într'un ordin către armată ni se spune care este voința neschimbată a Coroanei într'o afacere de crasă internă. Asta-i forma cea mai imposibilă de comunicare între domnitorul constituțional și între nația fidelă. Nația a așteptat o proclamație în aceste zile grave și a primit în schimb o poruncă militară.*»

Cât despre d'alde Bartha Miklós și alții de soiul său, scriu și mai selbatic. Astfel «*Magyarország*» dela 18 c. scrie:

«*Sorșii-s aruncați. Spiritul d'acum jumătate secol, despre care se zicea că este înmormântat, eată a revenit. La 2 Decembrie 1848 Francisc Iosif își propusese ca ținta a vieții sale ca toate popoarele sale să le îmbine într'un întreg mare, și azi, după 55 ani earăști stă înainte-ne stafia «*marele întreg*»...»*

«*Termină îndemnând Ungurii să nu mai plătească dare, nici la miliție să nu intre.*»

«*Egyelőrtés*» scrie:

«*Impăratul a vorbit. Generalissimul a vorbit. Dar nu regele Ungariei a vorbit. Vom trece deci cu stima cuvenită pe lângă porunca apărută azi și nu o luăm spre cunoștință. Politica maghiară va merge și ea pe calea sa, ca și când șeful suprem al armatei nici n'ar fi crezut necesar să dea un Befehl ce se abate dela șablonul către al VII și XII corp de armată.*»

«*Acel ordin de zi este treaba corpului VII și XII de armată, nu a*

nației maghiare. Nația nu-l ia și nici nu-l poate lua la cunoștință.

Să vedem acum ce scriu ziarele austriace despre proclamația M. Sale.

«*Reichswehr*» scrie:

«*Intunecul s'a risipit; proclamația a luminat situația încurcată cum luminează fulgerul. D'odată vedem iarăși clar. Cuvântul decizător a fost rostit și optimiștii maghiari, cari au voit schimbări temeinice, pot să vadă acum că zadarnic cultivă asemenea speranțe mari.*»

«*Fremdenblatt*» scrie:

«*Adânc emoționați vor lua popoarele monarhiei la cunoștință aceste cuvinte, cu emoție adâncă și aprobare unanimă, pentru-că de grije mare scapă cei-ce temeau unitatea armatei și poziția glorioasă de mare putere a monarhiei. Poruncă împărătească către armată asigură existența și unitatea definitivă a acestei instituții care monarhiei în timp de mari încercături și primejdii i-a fost stălp puternic, după-cum asta-i va fi și în viitor. Capul suprem al oștirii a făcut cunoscut trupelor Sale, că armata va rămâne unitară și o singură organizare. Instanța cea mai înaltă a statului și-a spus cuvântul, aceea instanță, care stă mult d'asupra partidelor și încarnează monarhia. De azi încolo începând, trebuie să înceteze ori-ce îndoială asupra intereselor celor mai vitale ale monarhiei.*»

După cum se vede, deși chiar Monarhul li-o spune și întreaga Austrie, să-și l-a gândul dela maghiarizarea armatei, deși însuși Tisza István a declarat-o că «*a merge pe calea pornită însemnează a ajunge în fața glonțului ori sub — furcă*», — șovinistii tot nu vor să înțeleagă.

Noi credem însă că zadarnic e d'aci încolo ori ce sbucium, Monarhul și-a spus cuvântul și nu poate decât să și-l țină... *Orî vor Ungurii să-l si-*

lească să abdice? Dar oare care dintr'înșii nu e convins, că rege mai bun pentru dînșii și mai constituțional nu o să aibă în veci-vecilor?!

Nu le rămâne deci decât să se supună. Căci pe cale legală — cum zice ei — nu mai pot să ajungă realizarea concesiilor militare.

Ear cu revoluția — a trecut baba cu colact!

Răsboi turco-bulgar. Evenimentele din Macedonia iau mereu un caracter mai serios. Revoluția se întinde tot mai mult și amenință să se lătească peste întreaga peninsulă balcanică de sub stăpânirea Sultanului. Bulgaria dela început favorizase pe ascuns resculații, iar acum — cum se depeșează din Viena — s'a dat ostentativ pe partea resculațiilor. *Trupele bulgare au trecut granițele turcești.* Asta va să zică începerea războiului.

Convocarea Reichsrathului.

M. Sa a convocat pe ziua de 23 Reichsrathul. Convocărilor acesteia i-se dă o mare însemnătate în împrejurările actuale. Eată de ce. E vorba ca Reichsrathul să steie în sesiune numai trei-patru zile, ș'amume până ce va vota anularea articolului de lege Chiari, articol care prevede ca noul contingent militar (sporit) numai așa să fie pus în vigoare, dacă va fi primit și în Dieta ungară.

Prin aceasta se urmărește un lucru cerut de toate partidele din Austria: să nu fie reținută până la anul nou cei ce au împlinit 3 ani de serviciu, ci să fie chemați sub drapel cet asenteți deja, dar cari pe baza art. Chiari nu s'ar putea chema până ce legea recrutării nu se poate aplica și în Ungaria.

Se va reveni deci la legea veche, pe baza căreia se vor chema tinerii sub arme și astfel dela 1 Octombrie încolo numai în Ungaria vor rămâne sub arme soldații cari au servit deja trei ani.

Cu dreptate deplind ar fi însă ca și în Ungaria numai Ungurii să fie înarmați sub arme, căci celelalte naționalități nu au contribuit nimica la crearea acestor stări de lucruri deplorabile.

Românii din Viena.

Puțin dintr'noi își dau seamă despre numărul însemnat al Românilor din Viena. Cel mai mulți își închipue că la Viena Români sunt numai studenții universitari și că-i va doctori. Pe când în Viena sunt peste o mie Români. Și nu e aci vorba de număr numai, care, în cele din urmă, într'un oraș așa mare n'ar însemna mult. E vorba însă aci de calitate: cei mai mulți sunt adică intelectuali și mari industriași, cari ocupă pozițiuni respectabile și unii sunt chiar bărbați de remarcabilă însemnătate în monarhie.

Socot că nu va fi fără interes, pentru cititori, ca la acest loc să ne ocupăm de frații noștri cari deși într'un oraș al lumii, cum zicea primarul Vienei, dr. Lueger, dar urmăresc cu viu interes tot ce se petrece acasă. Mai mult încă: la toate mișcările naționale au luat parte și după cum știm, chiar acum sunt în fierbere pentru a întemeia un așezământ care tuturor să le fie mamă ocrotitoare, dar tot-d'odată și gemnul cel mai eclatant al conștiinței și viciilor lor naționale. Vor să ridice o biserică română gr.-orientală, plan conceput încă prin anul 1896, dar care în urma greutăților întâmpinate — ca să nu zicem indiferența celor cari mai ales trebuiau să-l sprijinească — a stat apoi în ultare.

Acum earăști se frământă și e de dorit străduințele lor să fie încoronate de cel mai desăvârșit succes.

Eată membrii mai marcanți ai coloniei române din Viena și tot-d'odată și pionieri ai românismului în marele ocean german:

Colonel Lupu, un binemeritat ostaș al M. Sale, care de când s'a retras la pensie par-că a reținut, pentru ca forțele toate să le închine luptei naționale. Alături ca membru al Sinodului din Caransebeș, unde așa zicând înlocuiește pe regretatul general Seracin, cât și ca fruntaș al Românilor vienez, preocuparea lui e — biserica. Frații noștri din capitala imperiului sunt tributarți ai Grecilor, căci ei susțin cele două biserici grecești, Grecii abia mai fiind un mănunchiu și colonelul Lupu are nobila ambiție să contribuie el în primul rând la ridicarea unei biserici gr.-orientale române. Dumnezeu să-l ajute!

Dr. Sterie Ciurcu este unul dintre cei mai vechi colonizatori vienez, cunoscut în cercuri largi atât române cât și germane, căci în afaceri de sănătate nu trece Român prin Viena fără ca nu dr. Ciurcu să-l ducă la consultările cu celebritățile medicale. A fost vreme îndelungată în capul tuturor acțiunilor pornite de societatea universitară „România Jună” și, alături de colonel Lupu, factor în mișcarea pornită pentru întemeierea bisericii române. D'asemeni ia parte activă la toate mișcările noastre naționale. Astfel a fost membru al conferinței naționale dela 1892 și 1893 și-l văzurăm sosit din depărtare mare și la adunarea generală a Asociațiunii ce s'a ținut anul acesta la Baia-mare.

Grigore Teclu, profesor la academia comercială din Viena, se ocupă cu știința,

căștigând în felul acesta numelui românesc cinste și considerație.

Dr. Pamfilie Dan (dela Landesgericht) și-a căștigat merite mari în mișcarea pentru ridicarea bisericii.

Pavel Boldea e un român de inimă care ține să desvolte simțul național și religios nu numai în oștire, fiind d-sa preot militar, dar cu o rară abnegație și fără nici o remunerație adună copii români din Viena când la o familie, când la alta, și-i învață religia, iar pe cei cari vorbesc slab românește, îi întărește.

Dr. Alexandru Popa pe vremuri luase parte activă la luptele noastre politice d'acasă. Era un devotat al „Tribunei” care ni-a dat nouă vicață politică. Acum are o poziție (și mai ales clientela) respectată în Speising (suburbii al Vienei).

Dr. Turcu din Währing (alt suburbii) s'a aruncat și în politică și a devenit un bărbat mult prețuit chiar de Dr. Lueger, al cărui aderent este.

Tot astfel e și Dr. Ternoaveanu.

De prin părțile aradane avem o grupă întregă. Astfel pe Dr. Cuparescu, dantistul cu nume, Dr. Isidor Bodea, care deși țină încă, este un medic de copil cu vază, Dr. Lazăr Popovici, care și-a început activitatea de medic sub protecția merituosului Dr. Hosan, Dr. Marius Sturdza, dirigent al Sanatoriului dela Weillischhof (lângă Viena). E d'asemeni bine cunoscut și apreciat Dr. Emanuel Doctor, ear dintre cei stabiliți la Viena

mai recent: Dr. Roșca, Dr. Moldovan, după cum ca membru fruntaș al coloniei vieneze se poate considera și Dr. Aurel Onciul, ales nu de mult deputat în Bucovina, o adevărată celebritate pe teren economico-politic.

Din generația mai tineră amintesc pe Dr. Sextil Pușcariu, care în curândă vreme va ajunge docent-privat la marea universitate vieneză și pe Mihai Popovici, tiner nu numai cu aptitudini sufletești, dar și situat așa fel, în cât numai dela d-sa depinde ca în viitoarele mișcări naționale să-și cucerească loc de frunte.

După-cum vedem, din colonie fac parte Români din toate provinciile monarhiei, cari, la rindul lor, întrețin și ei relațiuni cu Români de pretutindeni. Relațiunile aceste sunt, se înțelege, mai intime cu tineretul universitar, viitorii fruntași ai noștri. Și din acest punct de vedere este o chestie de importanță pentru toți Români că ce spirit domnește între Români stabiliți la Viena. Și până acum a domnit acolo un spirit excelent. D'aci încolo, devenind colonia tot mai mare și având în mijlocul ei bărbați bătrâni încercați și tineri entusiași, nu ne îndoiim, că spiritul bun românesc va continua să vieze acolo.

Le dorim tuturor prosperare, ca printr'înșii neamul românesc să se întărească tot mai mult. Leandru.

Criza ministerială.

Am ajuns dar începutul sfârșitului crizei: indicată fiind calea rezolvirii, rezolvirea nu mai poate întârzia mult. Și M. Sa în proclamația adresată către armata Sa credincioasă a indicat franc această cale: criza trebuie să se rezolve fără concesii militare pe sama maghiarilor. Asta o cer interesele monarhiei, dinastiei și ale popoarelor nemaghiare.

Proclamația, firește, a avut efectul unei bombe. Șovinistii maghiari nu mai știu de necaz că nu li-a succes să înfrice Viena spre a căpăta în mână cea mai puternică armă de maghiarizare: *armata națională maghiară*.

Mai ales kossuthistii sunt desconcertați. Indată ce au aflat despre cuprinsul proclamației, s'au adunat la sfat și au hotărât ca telegrafice să-l chieime în capitală pe contele Apponyi, președintele Dietei, care acum petrece la moșiile sale din Eberhardt, — și să-l roage pe basa \$-lui 252 din regulamentul de casă să convoace Dieta pe ziua de 23 Septembrie. Rugarea e subscrisă de 22 deputați între alții și de Kossuth, care încă aseară a sosit în capitală.

Ce privește geneza proclamației, în cercurile politice din Viena se vorbește, că proclamația era deja gata, când mai zilele trecute Szell l'a cercetat pe Körber în Reichenau. E opera lui Körber, care a declarat M. Sale că partidele din Austria nu vor mai sprijini guvernul, *dacă nu se va face ceva, ce să-i întăriască în credința lor*. Și la asta M. Sa s'ar fi hotărât pentru lansarea proclamației. În Reichsrathul din Austria, convocat pe ziua de 23 Septembrie, vor avea loc scene furtunoase: *demonstrații energice contra pretensiunilor naționale ale Maghiarilor*.

Ministru-președinte Khuen Hédervary, intervievat de un redactor al ziarului vienez „Die Zeit” a spus că abia sosit la Viena, n'a avut încă vreme să fie primit în audiență de către M. Sa și astfel n'are cunoștință despre planurile M. Sale. De altminteri, *atât el cât și ceilalți miniștri au rămas surprinși de proclamațiunea care a stîrnit în cercurile politice din Budapesta mult resentiment*. A mai declarat că M. Sa îl va primi în audiență Sâmbăta la 10 ore.

Caracteristic pentru situație e, că toți cu obstrucționismul: Kossuth, Polonyi, Bartha, Eötvös, apoi miniștrii Wlassits și Darányi, *îndeamnă poporul la absolută liniște!* (Vorba vine: Luați-l de pe mine că-l omor).

Ca efecte ale proclamației înregistrăm hotărîrea municipiului Kis-Kunfélegyháza (cu 69 contra 33 voturi), d'a nu mai încassa darea, și *de-a refuza chiar și primirea dării dela cei cari de bună voie s'ar însinua*.

Aste-s însă numai svircoliri neputincioase! Criza s'a sfârșit nu sunt concesii militare!

Ungurii păcăliți.

Am spus deja cum s'au păcălit Ungurii: au chemat la dinșit pe membrii conferinței interparlamentare din Viena, și când colo dintre aceștia *socialiștii*, după ce au mâncat și băut bine, i-au batjocorit rău într-o adunare socialistă ce s'a ținut Duminecă în Budapesta.

Eată cum își varsă năcazul „Alkotmány”:

„Social-democrații internaționali într'un punct sunt mari, și chiar neîntrecuți: adică în călcarea în picioare a tuturor regulilor de bună creștere. Eată cel mai nou cas. S'a petrecut alaltă-eri la adunarea social-democrată, care s'a ținut în Budapesta în Tattersall. Hotărîrea adunării adusă *contra partidului kossuthist*, se ține de altă pagină, aici înregistrăm numai faptul, că la această adunare au luat parte și au

vorbit 4 social-democrați din străinătate. Toți patru sunt membrii conferinței de pace interparlamentare. Toți 4 au venit la Budapesta chemați de contele Apponyi Albert, au vizitat și au admirat palatul parlamentului și au consumat cu veselie șampagnia arhiducelui Iosif, pe insula Margareta, complimentându-se mereu înaintea acestor domni mari. Apoi s'au dus la adunarea internațională social-democrată și acolo au atacat cu furie și cu ură pe contele Apponyi și pe „burghezul”, de a cărui ospitalitate s'au bucurat. Și social-democrații din Budapesta, cari se numesc pe sine „*vagabonzi fără patrie*”, au aplaudat sgomotos pe colegii din străinătate: pe franceza d-nă Sorgue, pe belgianul Furnemont, pe italianul Lolini și pe elvețianul Brüstlein. N'a fost nimeni în adunare, căruia să i-se fi revoltat sentimentul de cinste pentru această *palma* nerușinată ce i-se da ospitalității. Se înțelege, că toată adunarea era social-democrată. Numai asta am voit s'o însemnăm. Și încă aceea, că presa ovrască din Budapesta, care a luat în arândă apărarea conștiinței maghiare, cu nici o vorbă nu le-a amintit colegilor lor despre oare-care supraveghere a autorităților, care le putea fi neplăcută. Despre ce de altcum în rîndul acesta și poliția noastră și-a uitat. Se înțelege fiind-că era vorba de social-democrați”.

Sfîrșitul pămîntului.

Profesorul Stenzel, ale cărui prevederi s'au împlinit întocmai, prevede lucruri nu tocmai vesele:

„Declar, — scrie el din Hamburg — că erupția actuală a Vezuviului nu se va opri curînd, dar că are să crească în intensitate prin aruncări de pietre, de lavă și de o puternică degajare de gaze și de abur care va fi între 5 și 12 Septembrie st. n. și între 19 și 25 Septembrie.

„Din punctul de vedere al teoriei trebuie să spun că efectul trebuie să fie grozav la 11 Septembrie.

„Nu mai încape vorbă că are să se simtă până atunci multe cutremure”. Profeciile lui se împlinesc.

Am spus în ultimul nostru număr de uraganele cari au bătuit Nord-Vestul Europei. Alte telegrame sosite ieri și astă-noapte ne anunță că uraganele se apropie și de noi.

Alaltă-eri în Anglia o mulțime de trenuri n'au mai putut circula din cauza furtunilor. Instalațiile de băi de mare au fost curățate de vînturi. Cablurile telegrafice dintre Anglia și America au fost rupte și o mulțime de vase s'au înecat.

În Olanda și Belgia uraganul a fost tot atât de puternic, încât a dărâmat liniile telegrafice și telefonice și a înecat o mulțime de vapoare.

„Furtuna a pricinuit mari pagube și în Boemia.

La Frankfurt pe Main uraganul a cauzat multe nenorociri. Peste 100 de pomi au fost scoși din rădăcină. Acoperișurile mai multor case au fost duse de vînt.

Astfel de uragane au fost și în München și în Bavaria, liniile de telegraf au fost întrerupte.

La noi, până acuma s'a semnalat o caldura tropicală pe ziua de ieri, precedată de un cutremur de pămînt violent care s'a produs la orele 10 și 2 minute dimineața și a durat vr'o 18—20 secunde, fiind de o violență extra-ordinară.

Cutremurul a fost simțit în toată țeara și din aceeași direcțiune dela Sud-Vest spre Nord-Est.

Știri sosite din Galați, Brăila, Iași, Caracal, Vaslui, Ostrov, Odobești, R. Vâlcea, Adjud, Tîrgoviște, Focșani, Bușteni, Oltenița, etc. spun că și acolo cutremurul a fost violent.

Nicăiri nu s'au întîmplat accidente, spaima însă a fost pretutindeni mare. („Cronica”).

Cearta social-democraților germani.

Când cu ocazia ultimelor alegeri germane se înmulțise numărul social-democraților într'atîta, încât era temere că vor avea mare influență în Reichstag. Dar s'a ivit discordia și între social-democrați, cea ce nu numai că va micșora forța partidului, ci poate că-l va și rupe în două: în ortodocși și revisioniști. Lupta dintre „Vorwärts” și Bebel e cunoscută și deja să vedem semnele certelor ce vor urma. După cum se prevedea — cearta se continuă acuma, în adunarea social-democrată din Drezda. Din imperiul întreg au fost prezenți cam 300 delegați. Au fost de față: Bebel, Vollmar, Bermoteln, Heine, Braun etc. Ciocnirea s'a întîmplat la discuția punctului din program, care se referă la munca ziaristilor social-democrați dela foile civile. Au luat cuvîntul Bebel, Dr. Francisc Mehring, prim redactorul dela „Leipziger Volkszeitung” și Dr. Braun. Dr. Braun se silea să dovedească de ce a scris el în „Zukunft”, și a obiectat că Liebknecht a scris contra social-democraților în cel mai josnic ziar, în „Fakel”. Dr. Francisc Mehring, provocătorul discordiilor, trăește din minciună. Toți știu despre el că în revista „Gartenlaube” a înjurat pe social-democrați: Bebel (cătră Braun). Apără-ți onoarea, dacă ești în stare! Braun: Onoarea mea încrede-mi-o mie!

Bebel: Oh, cu plăcere numai s'o păstrezi pentru domnia ta. Braun: Și d-ta pe a d-tale. Presidentul Singer admoniază pe certăreți zicîndu-le, că prin purtarea lor de elevi strică principiilor partidului. Bebel respinge admoniarea.

Din aceste exemple se pot vedea nu numai cu ce iubire frățească se tractează social-democrații, dar și căți oameni credincioși principiilor pot fi între membrii acestui partid.

VOIAJUL ȚARULUI.

După ultimele știri sosite din Petersburg, programul voiajului ce Țarul va face a fost stabilit astfel:

În cursul săptămînei curente va fi la Darmstadt spre a visita familia mare Ducală de Hesa, rudele Țarinei, cu care ocazie va asista la nunta Prințului Andrei al Greciei cu Prințesa de Batenberg; ear d'aci va pleca în Stiria spre a lua parte la vîntările ce Impăratul Francisc Iosef a pregătit în onoarea sa,

Din Stiria Țarul se va reîntoarce la Darmstadt unde va petrece timp mai îndelungat, până aproape de finele lunii Octombrie, când va pleca în Italia spre a visita pe Regele Victor Emanuel.

Spiritiști celebri.

Zilele acestea au sosit în orașul nostru spiritiștii celebri Homes și Fey. Ei vin acum din România. Pe unde numai au trecut, au stîrnit admirare.

Eată ce scrie, de exemplu. «Evenimentul» din Iași despre ei:

Homes și Fey sunt cei mai mari spiritiști ai lumii. Deviza lor: știm totul, vedem totul, ghicim totul, a fost găsită ca adevărată, pretutindeni unde celebra pereche artistică a uimit lumea cu experimentele ei.

Ghicitul se execută de Homes și Fey, în chip absolut unic în felul său. Homes și Fey nu-ți propun ca să te gîndești la ceva, pentru că în urmă să-ți spuie gîndul — ci îți spun, d'odată, la ce anume te gîndești.

Doamna Homes-Fey este cel mai desvîrșit mediu cu dublă vedere, a timpurilor noastre.

În chip uimitor și cu repeziciune fenomenală ea ghicește toate obiectele ce s'afă în posesia spectatorilor. Un spectator în posesia, spre pildă, a unui cuțitaș, află dela d-na Homes, cu uimitoare exactitate, fabrica lui de proveniență, câte țări s'urî are, dacă e de fildeș, baga sau os.

Dacă spectatorul va avea cărți de viză zită asupra lui, d-na Homes-Fey, va spune ce nume sunt tipărite pe ele.

Culmea tuturor culmelor, este producția în cabină D-na Homes se vede pe un divan legată de mîni și de picioare. În timpul acesta spiritele apar pe scenă și cu miș de flori umplu scena.

Programa serală — un adevărat potop de minuni — conține și părți de umor tot atât de original, pe cât de originale sunt și celelalte experimente.

Doamna Homes se apropie de spectator și-l întreabă ce are în mână. Spectatorul răspunde, cu multă siguranță: portocală. La invitația ce i-se face de artistă, spectatorul curăță portocala și o mănîncă.

Gustarea spectatorului este însoțită de ilaritatea publicului: căci spectatorul căruia i-se părea că mîncase o portocală nu mîncase, în realitate de cât o ridichă.

Miraculoasele experimente ale acestor artiști, ne face să sfătuim pe cititorii știe parte la reprezentațiunile ce vor da în sala hotelului „Crucea Albă” în seriile de 24 și 25 Septembrie (Miercuri și Joi).

ȘTIRI LITERARE.

„Sămănătorul” în ediție populară. În numărul din urmă „Sămănătorul” scrie: „Dorind ca revista noastră să pătrundă cât mai adînc în simțul poporului românesc, aducem la cunoștința preoților și învățătorilor noștri — de aici și de peste munți — că Administrația „Sămănătorului” va ține pări pe viitor o ediție populară, care se va desface numai prin abonamentul anual cu prețul de 6 lei, plătiți înaintea.”

Nu putem îndestul lauda inițiativa celor dela „Sămănătorul”.

„Cartea Romînilui”, acesta va fi titlul *Călîndarului pe anul 1904* o institutul tipografic „Victoria” (proprietar Ioan P. Lazar) din Șimleu Silvaniei va eda la finea lunii Septembrie a. c.

Această întreprindere literară va fi un adevărat magazin de învățături pentru toți Romîni. Pornind dela vatră proprie (Sclagiul) în anul prim va da un scurt istoric al dezvoltării naționale bisericească, culturală și economică din Sclagiul. Acest istoric va fi ilustrat cu portretele bărbaților noștri conducători și a instituțiilor de mai mare importanță din acest ținut.

Un grup de bărbați cu renume literar bine cunoscut, va da fel de fel de învățături folositoare pentru tot Romînul, fie acela domn ori țeran.

În anul al doilea și cei următor vom continua cu îmbogățirea acestui material pus în ordinea cea mai perfectă astfel, că cei-ce vor aduna la un loc călîndarul nostru în timp de câțiva ani vor avea o bibliotecă mult folositoare în toată privința.

Atragem deci atențiunea publicului nostru și îndeosebi a d-lor preoți și învățători de pe acuma asupra călîndarului „Cartea Romînilui”, care pe lângă aceea că va fi ajustat după cerințele cele mai perfecte a timpului modern, va fi totodată și foarte ieftin.

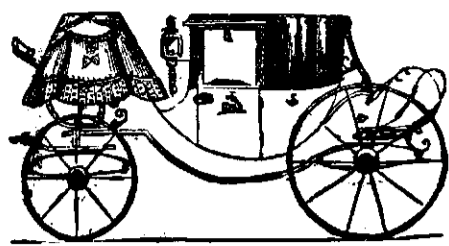
NOUȚĂȚI.

ARAD, 19 Septembrie n. 1903.

Din cauza sfîntei sîrbători de Lăsa N-rul proximo al foilor noastre va apărea numai Marți la amiază.

Știri personale. P. S. Sa Episcopul I. I. Papp al Aradului, însoțit de vicarul V. Mărgara și protopopul Dr. I. Trăileanu și V. Belez va pleca mâine dimineața spre S. Miclăușul-Mare, unde va sfinți biserica.

Telefon în provincie și în oraș 467.

KARDOS GYULA,

— fabricant de trăsuri. —

Timișoara-Fabric, str. Kírály nr. 14.

Recomandă în atențiunea on. public atelierul său din casa particulară, unde se fabrică tot felul de trăsuri cu coș și fără coș;

1041 11—25

Calese și trăsuri comune.

■ Prețuri moderate și lucru solid, frumos și elegant. ■

Se primesc reparaturi și transformarea trásurilor vechi, tot asemenea fabricarea dricurilor sau repararea lor.

— Se primesc lucrări de faur, butnar, auriri și șea. —

■ Mare depozit în trăsuri (calese) noi și folosite! ■

Indată efect surprinzătoriu!

Nou! Jahner-Crème fără grăsime. Nou!

Mai nou produs higienic pentru înfrumșetarea și nobilitarea pielii.

Efectul îndată fără exemplu consistă prin aceea, cumcă pelea obrazului, prin aceeași ușoară încordare, consistă asemenea unei netezimi de marmor alb și fineță, care acțiune are prin un alt mijloc de înfrumșetare nu s'a dobândit.

Un mijloc de înfrumșetare prin însușirea aceasta cum e Jahner.

Crème fără grăsime agitează în tot locul o senzațiune insuflețită. Mai perfect pe terenul pentru îngrijirea înfrumșetării. Nesticăcios! la moment efect.

Pe timpul întrebuințării dispar peste galbene, bube de înferbințări, bubite, sgrăbunțe și altele pentru acurățirea pielii.

Netezește sbărcitură și semn de bubat, acoardă însuși la persoane mai bătrâne o culoare de obraz jună proaspătă și grațioasă; obrazul, grumazul, brațele și mâinile conservă o frumșeță frapantă și o culoare dragostoasă.

Jahner-Crème fără grăsime s'a poate mai virtos ziua cu succes a se întrebuința. Nu conține nici argint viu, nici plumb. 1 tegulă 1 coroană.

Jahner săpun. Acest săpun servește spre conservarea și nobilitarea pielii, este liber de orice aspreală și exercită influința cea mai binefacătoare asupra pielii. La întrebuințarea Jahner-pomadiei trebuie mai întâiu să spălăm cu acest săpun, prin ce efectul pomadiei se înaintează foarte esențial. 1 drb. 60 fleri.

Jahner pudră. Jahner-pudră este nedisputaver non plus nitra a tuturor pudrelor. Este un pudră pentru băi, saloń, de toate zilele precum și pentru înfrumșetarea pielii, care are însușirea nu numai de a școperi, ci este și absolut nesticăcios. Jahner-pudră este un produs perfecționat, care în privința bunății și a nepernitosității este asemenea oricărui pudră indigen și din țări externe. Pentru blondine s'a ia rosa s'au alb; pentru brunete (chamola, galbeniu) rosa sau alb. 1 șatulă 1 coroană.

Jahner apă de gură. Cel ce-și spală gura regulat seara și dimineața cu Jahner apă de gură nu va avea nici când dinți găuroși și delatură durerea de dinți. Nu se poate decât recomanda la carne burețioasă al dinților. Tocmai așa se potrivește la dinți cu rădăcini clătinate. Un mijloc sigur contra cărnii dinților ușor sângeroase. Contra putrezirii cărnii dinților. La dureri de dinți reumatice. Foarte prețioasă este la înlăturarea respirațiunii rău mirositoare. 1 sticlă 1 coroană 40 fleri.

Jahner pasta de dinți. Liber de săpun. Mai toate persoanele cari întrebuințează pasta cu săpun conținătoare, au la marginea dinților o peatră acră cafeniu deschis; carnea dinților e moale și ușor sângeroasă! Este dară a se recomanda tuturor, cari țin la valoarea dinților sănătoși și frumoși Jahner pasta de dinți fără săpun. 1 dosă 1 cor.

Jahner pomadă pentru creșterea părului. 1 Tegula 2 coroane.

Jahner esență de păr. Aceasta întărește perii deja clătinați, înaintează în mare măsură creșterea și contribuie hotărât la deplina înlăturare a mătrefei d.n cap. 1 sticlă 1 coroană 60 fleri.

Jahner vapseală de păr. Resultat reușit! Nu descolorează! Culoare naturală a părului! Cel mai nou nesticăcios mijloc care îndată după prima întrebuințare recăștigă culoare naturală a părului încărunțit, alb și roșu, precum părul din barbă și sprâncene, după plac brunetă și neagră sau blondină. Aplicarea este foarte simplă și este alăturată în instrucțiunea dată fie-cărui etui. O neisbândă a coloritului după precisa instrucțiune de întrebuințare de sigur nu s'a întâmplă.

La cumpărare s'a se spună apriat ce culoare se poștește (negru, brunet sau bël) pentru părul încărunțit. Un carton 4 cor.

Jahner apă blondină. Părul nu prea frumos bël, roșu și brunet s'a poate în timp foarte scurt bël-auriu colora. Apa blondină este pe deplin nesticăciosă, fluidul e fără culoare și miros, care nu colorează nici pelea, dar nici pânzăturile albe. 1 sticlă 4 coroane.

Părul alb nu s'a poate cu apa blondină colora. Pentru părul alb se convine numai Jahner vapseală de păr.

MIJLOC DE VINDECARE.

Tusă. Bomboane de Dr. Oppolzer. Un mijloc foarte aprobat contra catarhului a organelor de respirat, contra tusei, răgușelei, contra gâdelării în ghit, catarhului de plămâni, a respirației grele. 1 șatulă 80 fleri.

Fluidul pentru Rheumatism și Gicht a lui Dr. Hoffmann. Un mijloc aprobat încă de mulți ani contra Gichtului, Rheuma, dureri de nervi, Neuralgia, Rheuma, în musculi, Exudate, Ischias, Sorbân tirea unor membre, înțepenirea musculilor și coardelor chilavitorilor și durerilor din crucea spatelui. 1 sticlă 80.

Pilulele curățitoare de sânge a lui Dr. James. Pilulele acestea curățesc sângele, iritează activitatea mațelor și înaintează mișcarea scaunului, depărtează toate sucurile rele, ferea stricată și rămășițele rămase din alte betesuguri. 1 boiță 80 fleri.

Balsam de Dr. James. Balsamul acesta încălzește rânza și sângele îngreoiat, depărtează acrimonia, flogma și ferea superficială și prin aceasta produce o mișcare proaspătă, prin urmare aduce mișcarea rânzei (stomachului) în mișcare nouă și esaltă pofta la mâncare și beutură. Balsamul acesta depărtează vânturile, sporește activitatea intestinalilor, delatură ridicarea din stomach, amară-clunea, greața de cap și amețala. 1 sticlă 80 fleri.

Unsoare de rie a prof. Kaposi. Această unsoare se aplică cu bun rezultat nu numai la rie ci și la tot felul de excreșcenții a pielii. 1 tegulă 1 coroană.

1036 11—25

Comandele s'a se adreseze la

RUDOLF JAHNER, apotecariu.

Temesvár-Fabric strada principală Nr. 70.

Planuri și preliminarare de spese servesc gratuit

Avisez cu tot respectul public din loc și jur, că

Atelierul meu de măsur

pentru edificii, mobile și portal

I-am mutat din str. Boros-Béni Nr. 29, unde a fost până aci, în strada **Deák Ferencz Nr. 32** (casa Sarlot) și mărimdu-l, l-am arangeat conform exigențelor moderne.

Primesc ori-ce lucrare de măsur: mobile, portal, lucrări de măsur la edificii, etc. precum și arangeamente de biserici, școale, prăvălii, cancelarii, mobile artistice, precum și lucrări de edificii atât în loc cât și în provința, primesc cu prețurile cele mai moderate.

Cer sprijinul onoratului public la întreprinderea mărită.

Cu deosebită stimă:

KREMER JÁNOS,

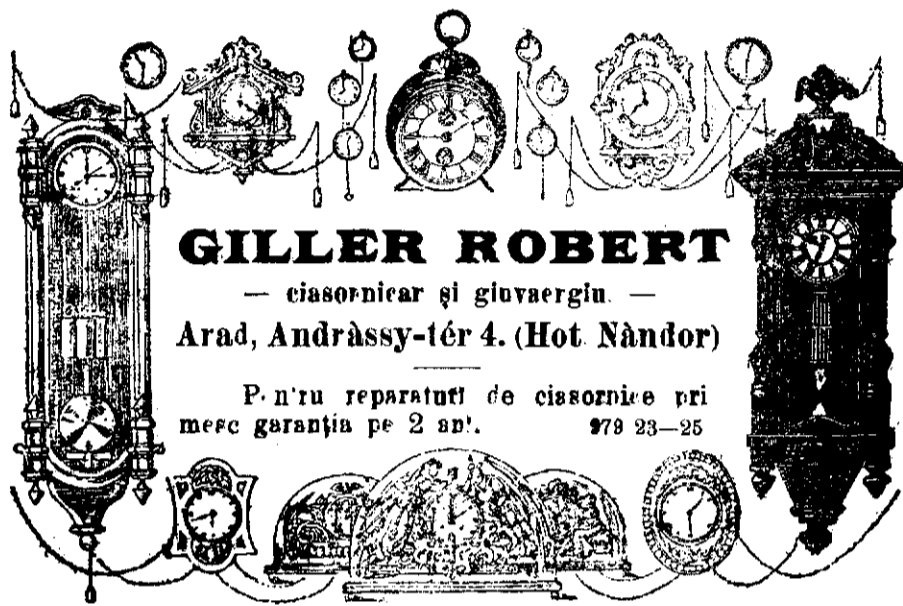
măsar.

1003 6—10

Planuri și preliminarare de spese servesc gratuit

Depozit de ciasornice și giuvaericeale.

Depozit de ciasornice și giuvaericeale.

GILLER ROBERT

— ciasornicar și giuvaeriu. —

Arad, Andrassy-tér 4. (Hot. Nándor)

P. n'ru reparatufi de ciasornice pri mefe garanția pe 2 ani. 979 23—25

Depozit de ciasornice și giuvaericeale.

Depozit de ciasornice și giuvaericeale.

Premiat cu medalia cea mare milenară la expoziția din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și de metal

a lui

Antoniu Novotny

în Timișoara-Fabric.

Se recomandă spre pregătirea clopote'or nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu adiuștări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte îndată ce clopotele s'nt bătute de o lătare prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provezute în partea superioară — ca violina — cu g'ur' dușă figa a S și p ntru aceea au un ton mai intersiv, mai dânc, mai limpede, mai răscut și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu sau ca un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton unui clopot de 408 klg. patent după sistemul vechiu.

Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiuștare de fer bătut, — ca și spre turnarea de toace de metal

Clopote în greutate de 300 klg. și mai jos se s'nt totdeauna gata în magazin.

Preț-curanturii ilustrate se trimit la cerere grătit și franco

1035 9—52

VINETEA URANOS

mai bună la spălat.

Sub soutul legilor.

Vinețea ca mai folosită în spălătorii și case private.

Eftină și neîntrecută!

1 sticlă mică de 24 fl. ajunge la 10 spălături. — 1 sticlă mare costă 1 cor. 60 fl., $\frac{1}{2}$ de sticlă 1 cor.

Se poate căpeta pretutindeni

Se ne ferim de falsificate.

916 16—20

Singurii
Fabricanți:

FRATII HOCHSINGER, fabrică chimică.

BUDAPESTA,
VI., strada Rozsa 58.

Cel mai vechiu atelier de reparaturi și depozit de biciclete și mașini de cusut, în Arad, piața Libertății 7.

HAMMER VILMOS

mehanician electric.

N-rul telefonului 96.

Biciclete de Dresda, calitatea I.

Depozit de

Mașini de cusut Singer pentru brodarii fine, și

mașini de cusut Singer cu 32 fl. pe lângă garanție de 5 ani.

Instalări de sonerii și telefon.

se primesc pe lângă mare garanție. Mare depozit de bucăți de biciclete și mașini de cusut.

1059 9—

Telefon pentru oraș și comitat 471.

In atenția gospodărițelor.

Au sosit

sticlele de aburi

pentru crastaveti și poame, fabricat model, rezistând celui mai mare grad de căldură, făcut din o singură bucată, păreți de sticlă, de culoare verde sau albă.

Se pot căpeta pe lângă prețuri foarte avantajoase numai la

URBAN E.

urm. ved. Sütő József
prăvălie de sticlării

Arad, Forray-uteza 2/c.

Mare depozit de tot felul de sticle, porcelanuri, vase de fert, lampe, cadre pe lângă prețuri scăzute.

Tot aici se capeta PETROLEU de CRISTAL fără miros; 1 litru 20 cr.

Comande din provincie prompt și grabnic.

1052 11—30

In sala mare dela „Crucea albă“,

Numai 2 repres.

Mercuri și Joi la 23 și 24 sept.

Inceputul la 8 ore.

HOMES & FEY

Cel mai renumiți artiști ai lumii. Occultism, spiritism, psihologie, somnambulism, și sugestie.

Prețurile: locul I. 2 cor. locul II. 1 cor. 50 fl. Loc de stat I cor. Galeire 50 fl. — Bilete se pot cumpăra în librăria lui Klein Mór.

Telefon (pentru oraș și comitat) Nr. 387.

BRAUN N. A.

depozit de culori.

Arad, str. Forray, piața Boros-Béni.

Mare depozit de firnis, culori de ulei fabricat propriu, culori pentru vopsirea podelelor, uleiuri pentru mașini, și a toate de prima calitate.

— Comande din provincia se efectuează prompt și solid —

1034 26—

— Pachetarea gratuit. —

Cel mai eftin izvor de cumpărare din Arad.

Juvaericeale,

bucăți de aur și argint (frante)

bilete de amanet

cumpără pe bani gata cu prețurile cele mai scumpe, sau le schimbă cu alte obiecte.

1005 49—

Deutsch Izidor,

clasnornicar și juvaerģiu

Arad, Strada Templom.

— Telefon n-rul 438. —

Industrie locală!

Serviciu escelent!

ALBRECHT ÁGOSTON

(mai înainte Cseh Katalin)

din luna Maiu 1903 în ARAD,

Strada Salacz

(Casa Lócs).

Recomandă în atențiunea mult on. public marele său

magazin de mănuși pentru bărbați, dame și copii

fabricat propriu, brăne, legături de stomac, suspensorii, șarșafuri de piele, irigatore și pânze de gumă, precum toate câte se țin de branșa asta, pe lângă prețuri eftine. — Asortiment urias

1058 5—50

KALMAR JOZSEF

mechanic.

Recomandă

Bicicletele

sale de cea mai bună calitate.

Are în deposit gumă interioară și esterioră de prima calitate, și tot felul de părți constitutive d'ale bicicletelor.

Eftine și pe lângă garanție efectuează

975 57—

Reparaturi de biciclete, instalări de

sonării electrice și telefonuri.

Toate pe lângă garanție.

Strada Salacz nr. 2. Telefon nr. 242.

In piața Tököly

in

edificiul Bisericii ROMÂNE

am deschis o hală de

cafea și bucătărie

corespunzătoare recerintelor moderne, unde cu prețuri escelentiale de eftine se pot căpeta mâncări bune de casă. Se dă și vipt pe lună, în abonament. Serviciu prompt și curat.

1060 5—5

Cu deos. stimă

Koronell F.

In atențiunea ziditorilor, a proprietarilor de case și a chiriașilor!

978 21—50

Avem onoare a Vă atrage atenția asupra atelierului nostru de

lăcătuși i reparaturi

din ARAD, Boros Béni-tér Nr. 2, unde executăm lucrurile în fier de lipsă la zidiri, gratis la morminți și vetre practice, precum și tot felul de reparaturi de soiul asta, pe lângă prețuri foarte favorabile și garanție deplină.

Cu toată stima:

VANCSÓ și LANG,

lăcătuși de artă și zidire.

WOLF JÁNOS,

— ciobotar de ghetă de bărbați și dame. —

Arad, colțul pieții Libertății și str. Simonyi.

Am onoare a atrage atenția on. public din loc și provincia, că în atelierul meu de ciobotărie pregătesc ghetele cele mai frumoase, elegante și solide, precum și ghetă ortopedice, pe lângă deplină garanție.

994 26—50

FRATII FLEISCHER

fabrică de mobile de fer

Arad, strada Fürdő Nr. 10.

Recomandă fabricațiunile sale cu gust efectuate și în stare de-a sta față cu ori-ce concurență, ca

Patură de fer

cu uneltele de trebuință, noptiere, lavabouri (spălător), patură elegante pentru copii, leagăne și trăsuri pentru copii.

Primește ajustare, cu prețuri convenabile, de hoteluri, scaune de grădină, mese, chioscuri, case de caritate, internate, spitaluri și casarme.

Somiere (madraț) de sirmă,

se confecționează după măsură, cu prețuri avantajoase.

Program cu ilustrațiunile se trimite francat și gratis.

1048 4—4

Alegere mare în stofe engleze și franceze

Spre binevoitoarea atențiune!

Subscrisul tmî permit a anunța cu stimă P. T. Public din Oravița și jur, că am deschis de mai mulți ani în casa mea proprie vis à-vis de casa lui Medij un

Atelier pentru haine bărbătești.

Basat pe cunoștințele mele în croit și executare știu ce le-am câștigat în decurs de mai mulți ani în primele ateliere din capitală, pot servi pe On. mușterii cari mă vor onora cu comande cu croiul cel mai nou englez și francez.

Rog în special cu umilință inteligența română — și cu considerare la faptul că sunt român — să binevoiască a mă onora cu comanda D-lor.

Pentru serviciu prompt și efectuire solidă garantează cu toată stima

P. COLARIU,

854 5—5

croitorie engleză și franceză.

Oravița, în casa proprie, strada principală.

Alegere mare în stofe engleze și franceze

Stofe proaspete în depozit

Stofe proaspete în depozit

Persecuțiune, nu se poate altfel cualifica cercetarea judecătorească ce se urmează împotriva bravului pop Lazar Iernea din Ciomacoz. După cum suntem adică informați, judele de instrucție Marți toată ziua a petrecut-o în Ciomacoz, ascultând peste 40 oameni. A pus mare greutate și a căutat să afle dacă dl Iernea a agitat în biserică și dacă a ocărit ori nu înaintea bisericii pe credincioșii săi cari vorbesc mai cu plăcere ungurește? Incontra cercetării dl Iernea a făcut apel și de va ajunge afacerea la desbateri, îl va apăra avocatul Dr. G. Tripon din Bistrița.

A apărut: „Povestiri și Schițe“ de S. S. Secula. Un dragut volum, pretul 1 cor. Di Secula e atât de binecunoscut ca bun povestitor, încât aproape ne simțim dispensați a mai recomanda noul său volum. Cu toate acestea îl vom face mai d'aproape cunoscut în unul dintre numerele viitoare. Cartea se află de vânzare la adm. „Tribuna Poporului“ și la librăria românească J. Simton (Deak-Ferencz Nr. 30). La comanda pe poștă a se mai adăoga 10 fil. spese postale.

Patrioții furioși. Presa maghiară e furioasă pe Croați, cari cu ocazia excursiei ce au întreprins studenții maghiari dela preparandia din Deva în Fiume și de acolo pe vaporul Zagreb au plecat să viziteze porturile dalmate. Prima stație a fost Zara, pe urmă Spalato, aici întreaga societate a cinat pe coverta vaporului. Pe țărmul mării și pe Piața San-Pietro de obicei se plimbă multă lume; îndată însă ce s'a auzit că pe vapor sunt maghiari, mulțimea s'a aglomerat și a început să facă demonstrații contra maghiarilor strigând: Jos cu maghiarii! Să piară studenții maghiari. Apoi au venit mai mulți pe vapor și au insultat studenții, le-au aruncat tot de pe masă și s'au luat la bătaie; maghiarii însă s'au retras în cabine; ear adversarii reînțorși pe țărm unde au fost primiți cu ovații și numai poliția l'a putut împrăști.

Un conte sovunist. Foile maghiare aduc mare laudă unui sovunist maghiar. E vorba de contele Teleyk József, care a dat ordin ca pe proprietatea lui să se angajeze numai lucrători, cari vorbesc numai ungurește, s'au cari nu știu, trebuie să învețe în 2 luni, fie român sau slovac și trebuie să se maghiarizeze toți.

Neica — Honisch este fotograf în Arad și dacă am vrea să fim atât de drepti pe cât e de rău d-sa, am putea să-l criticăm aspru. Dar noi nu vrem să stăm de povestii cu dl Honisch, ci reproducem din revista sa literară (?) următoarele șire scrise la adresa noastră:

„Asta tot e obraznicie strigătoare la cer ca Valahii ce morțâie pâne ungurească să ne scoată din răbdare pe noi, Ungurii. Nu se teme oare că într-o clipă neprecuțată Ungurimea îi va trage în feapă pe toți“.

Dl Honisch — Ungur? Dar numele-l arată cât de colo că-i — Svab.

Cât privește acum *teama*, întrebăm: nu se teme d-sa să scrie astfel? Și ce crede: când ar da „o clipă neprecuțată“ peste Ungurii ca să voiască a ne trage în feapă, Românii ar sta cu mâinile în sân? De altfel ni-se spune că d-sa publicase în „Alfold“ o poezie despre un măgar mare-căre.

Cum își stie face Românul datoria! Miercuri în săptămâna trecută, când s'au întors soldații dela manevre, în Dobrița a întâmpinat următorul fapt. După-ce toți soldații s'au retras de pe peronul gării, a atras atenția publicului un infanterist român cu sulita în pușcă, care plimbându-se pe pașii reglementari, păzea o traistă mai mare, așezată aproape de peron; de câte-ori se apropia vre-un vigیل dela tren de traistă, românul strigă:

— Halt! Wer da!?

Abea l'au putut îndupleca să lase trecere liberă funcționarilor dela tren. De Miercuri, până Joi după amiază soldații credincioși datoriei sale sta tot pază lângă traistă, fără să fi dormit sau să fi mâncat. Trecătorii nu și știau da seamă de rostul acestei sentințele. Abia Joi după amiază a sosit în grabă un soldat, trimis din partea oficerului să-l caute pe infan-

teristul care s'a bucurat văzându-se eliberat din serviciul de sentinela și atunci a povestit că oficerul și poruncise când s'a dat jos din tren să păzească traista până va trimite pe cine-va după ea; oficerul își uitase de bietul soldat.

Presă maghiară face haz de „prostia Românului care a stat acolo atâta, conform poruncii șefului său. Noi credem însă că acel Român a dat o strălucită dovadă de calitate sa mare militară.

Inaugurarea festivă a anului școlar la școlile medii române din Brașov, s'a făcut Miercuri la oarele 3 p. m. prin citirea legilor disciplinare. Cu această ocaziune directorul gimnazial V. Onițiu, într'o mediuvoasă alocuțiune le-a recomandat elevilor observarea conșciențioasă a legilor școlare, cultivarea virtuților străbune ale neamului nostru și paralel evitarea scânderilor, ce fatalmente la singuratici, ca și la popoare cearcă să paralizeze cele mai distinsse calități sufletești. De astă-dată directorul Onițiu insistă mai ales asupra urei și invidiei, spiritului de clică și gașcă, care dacă s'ar încuibă deja în inimile fragede ale tinerimei noastre — s'ar descărca apoi ca un blăstăm tradițional asupra neamului nostru prin spiritul otrăvitor al desbinării și neînțelegerii. — Joi a avut loc pe lângă o superbă zi de toamnă excursiunea la Poiană, dar numai a elevilor dela gimnaziu și școala reală. Am rămas surprinși, când am auzit că elevii școlilor comerciale — lucru ne mai pomenit până acum — n'au participat la excursiunea obișnuită, ținută până acum de elevii tuturor institutelor române în comună dragoste și voce bună. Nu cumva este în joc și în cazul de față acel spirit nesănătos-separatist, de care s'a făcut amintire în discursul de inaugurare a anului școlar; („Gașeta“)

Austen Chamberlain, ministrul de colonii al Angliei, urzitorul nemilosului război contra Burilor, și-a dat dimisia. Cauza dimisionării sunt niște diferende politice acute între el și ministrul-președinte Balfour. Acesta, din partea sa, răspunzând scrisorilor de dimisionare, dă expresie nădejdi, că Chamberlain va rămâne și pe mai departe în postul-său. Dimisionarea lui Chamberlain, probabil, va avea de urmărire demisionarea întregului cabinet.

Alegerea de notar în Chitighaza. Sub presiunea protopretorelui Lukács Endre, Joi s'a ținut alegerea de notar în Chitighaza. Candidații au fost doi: Aurel Popovici, candidatul românilor, și Nagy Sándor, scriitor la pretorele din Elek, — candidatul stăpânirii din comitat. Ca să înfrice poporul recuiraseră și vre-o 9 geandarmi, cari firește n'au fost în stare să scoată poporul român din flegmă. La alegere a reușit candidatul românilor: dl Aurel Popovici. — După cum ni se scrie, contra candidatul, Nagy Sándor, într'atâta era sigur de alegere, încât își comandase deja și *banchetul!*

Sinuciderea d-nei colonel Pontbriant. O nenorocire care pune în doliu o bună parte din societatea bucureșteană, a sguđuit Miercuri seara populațiunea din strada Romana.

D-na Zoe Pontbriant, văduva colonelului Scarlat Pontbriant, mort în săptămânile trecute, la Craiova, și-a curmat viața trăgându-și în inimă un glonte.

Doamna Pontbriant, locuia cu copiii și cu nește rude în strada Romana Nr. 19.

Moartea colonelului afectase cumplit pe d-na Pontbriant, din cauza aceasta, nefericita văduvă era într'o continuă surescitare nervoasă. Miercuri seara, după masă, profitând de un moment când rămăsese singură în odaia de culcare, scoase un revolver pe care-l avea într'o valiză și își trase un glonte în inimă.

Moartea l'a fost instantanee,

Această înfricoșată nenorocire, a doua, în câte-va săptămâni, care lovește pe mult încercata familie Pontbriant, umple de durere numeroase rude și lasă orfanii trei copilași.

Un turist român. Ziarul vienez „Die Zeit“ a primit din Lisabona următoarea telegramă:

A sosit la Elvas (Portugalia) doctorul român Vasile Georgescu, care are să străbată în doi ani și 9 luni 39,616 kilometri, pe jos, fără bani în buzunar, având a primi, dacă isbutește, un premiu de 200 de mii de franci dela un club de sport din București.

Georgescu merge de 22 de luni și a străbătut România, Rusia, Serbia, Turcia, Grecia, Armenia, Albania, Macedonia, Muntenegru, Bulgaria, Serbia, Austria, Germania, Belgia, Olanda, Danemarca, Suedia, Norvegia, Anglia, Irlanda, Franța și Spania.

Acum călătorește prin Portugalia. El a străbătut deja 32,314 kilometri.

Face dela 60 până la 80 de kilometri pe zi și trimite regulat clubului încălțăminte uzată de care nu se mai poate servi.

Presă portugheză îl salută cu amabilitate.

Luptă cu ursul. Se scrie din Oradia-mare: Deja de mult s'a observat în ținutul Beiușului, că n'au pădurile din apropiere s'au sporit urșii. Până acuma au făcut pagubă numai în sămănături; alaltăeri însă a căzut jertfă și un om. Jertfa a fost Gabriel Giurge, fecior de 19 ani din comuna Pevici, care cu un tovarăș mai tiner păzea turmele. Pe când păstorul cel mai tiner era ocupat cu adunarea oilor, din desiși eși un urs sdravăn, care o porni direct spre o turmă. Giurge fără să se gândească la ce primejdie se expune, sări cu o bâta mare să alunge fiara. Atunci ursul s'a aruncat asupra lui Giurge. Cu o lovitură de labă l'a trântit la pământ, îl mușcă de pulpă și începu să-l rupă în bucăți. Atunci sosi și păstorul cel mai tiner, care încerenit de spaimă privea scena îngrozitoare. Băiatul sumuță cei patru dulăi asupra ursului, și așa bietul fecior scăpă cel puțin de nu muri sub ghiarele ursului; căci fiara își părăsi victima și se întoarse spre dulăi. Atunci păstorelul alergă în sat și alarmă oamenii, cari toți veniră înarmați cu topoare și ciomege, dar ursul dispăruse deja. Victima ciungărită zăcea leșinată. L'au dus în sat; dar bietul Giurge, abea va fi ajuns dimineața, căci abea a doua zi a căpătat ajutor medical.

Ghetele lui Porter sunt cunoscute ca aparținând fabricatului mai bun. In ce privește forma de gust și calitatea bună, ghetetele lui Porter sunt neîntrecute. Că marele magazin alui Porter a luat un avânt așa de mare, are s-o mulțumiască în rindul întâi calității escelente a ghetelor. Acei mușterii din provincă, cari nu pot veni în persoană, să binevoiască a telefona (n-rul 324) la marele magazin alui Porter din Piața Libertății, unde momentan se satisface tuturor dorințelor.

Iubileul unei firme din Arad. Luniă trecută, marele bazar al fraților Deutsch a avut sərbătoare mare: s'a mutat în palatul minoriilor. Localitățile noi sunt impozante, de proporții grandioase. Atât în parlere, cât și în etaje e o adevărată espoziiție de confecțiuni. Tot ce e modern e îngrămădit în acest bazar. Sunt despărțeminte deosebite pentru mărfurile de bumbac, mătăsă, trusouri, covoare, perdele, — ear sus, în etaje haine gata pentru dame: jupoane, jachete și diferite posamanterii. Chiar și esteriorul bazarului e impozant și face onoare nu numai fraților Deutsch, ci și orașului nostru. Recomandăm tuturor să cerceteze acest mare bazar.

Cea mai nestrucăcioasă cremă pentru înfrumșetarea tenului e crema de flori de liliac, un borcan costă 1 cor.

Pudră de flori de liliac 1 cutie 1 cor. Sapun de flori de liliac bucată 70 fil. Pasta Iuno 2 cor.

Pudra Iuno 2 cor.

— Mijloc sigur contra durerilor de stomac, a sgărciturilor și a catarurilor de stomac, contra boalelor învechite de stomac și contra lipsei poștei de mâncare, pe urmă un mijloc sigur purgativ fără dureri: e ceaiul întăritor de stomac al farmacistului Kossuth. O cutie de probă 1 cor. 20 fil.; o cutie de probă 2 cor.

— Contra guturaiului, tusei, răgușelei, flegmei și a afecțiunilor laringilor are un efect miraculos pastilele de pepr Senega. Se pot găsi în farmacia „Verg-Maria“ alui Kossuth, în Arad, Piața Boross-Beni 150 (casa Dengl).

A V I S.

Rugăm toți abonenții nostri cari sunt în restanță cu abonamentul foil, să binevoiască a răs-cumpăra ehitanțele de abonament, ce li-se vor prezinta prin oficial poștal.

Adm., Trib. Pop.

ULTIME ȘTIRI.

Impăratul Germaniei în Viena.

Viena, 18 Sept. La 10 ore a. m. a sosit la Viena Wilhelm, împăratul Germaniei, întâmpinat la gară de M. Sa și toți arhiducii. Deși v'amea e noroasă, înensă mulțime se adunase pe strade aclamând pe l'intendent pe înaltul oaspe. Trepele cart fr mru cordon erau compuse din 34 batalioane de infanterie și 18 bat. de cavalerie. La Burg M. Lor au fost întâmpinați de principele Liechtenstein mareșalul de curte și contele Koloniecki, cari l'au condus pe împăratul Germaniei în apartamentele Sale.

La 11 ore Wilhelm l'a primit în audiență pe ambasadorul german contele Wedel, apoi a vizitat cap-la, unde sunt așzate si-riile reginei Elisabeta și alui Rudolf, depunând pe ele câte o cunună frumoasă. De aici a mănânat din nou în Burg, unde a luat dejunul în societatea M. Sale, a monarhului nost u. Sara la 6 ore a fost masă festivă, cu care pribej M. Sa l'a salutat în cuvinte calde pe înaltul său oaspe. Wilhelm a ridicat pu-haru! în sân-tatea monarhului nostru Sara la 8 ore a fost repr-sentație festivă la Operă, la care au asistat ambii împărați, primiți la intrarea în logi cu entusiaste aclamațiuni.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu.
Editor Aurel Popovici-Barcianu.

INSERTIUNI și RECLAME.

Cele mai moderne

paltoane de copii și dame, mai efine se pot procura la firma

SCHWARZBERGER MANO

(Vörösmarthy u. 3.)

cunoscută ca o firmă solidă. In magazinul acestei firme, care aproape exclusiv ține numai pachete de dame, au sosit deja, în mare asortiment,

noutăți în articoli —

de toamnă și iarnă.

Merită spriginul tuturor noua firmă, care și-a pus de țintă a satisface tuturor pretențiilor marelui public.

1067 1-10

BAZAR CENTRAL DE MODĂ

FRĂȚII DEUTSCH

ARAD,

Palatul Minorităților.

1064 2-3

Albituri pentru
bărbați și dame.

Avem onoarea a aduce la cunoștință mult stimat. public, că din piața **Libertății**, unde a existat 13 ani, am mutat

Specialități: stofe
de haine p. dame

Bazarul de modă

Confecțiuni
pentru dame, fete
și copilate.

în clădirea bisericii rev. părinți minorități unde, în încăperile impozante am mărit stocul de până acum al mărfurilor cu cele mai noi specialități și **articoli de modă** din urma, în cât suntem în poziția d'a satisface celor mai mari pretenții.

Perdele.
Covoare.
Șarșafuri.

Bazarul central de modă

l'am deschis

la 14 Septembrie a. c.

când am început vânzarea tuturor mărfurilor.

Mătășării.
Broderii p. haine.

Bluze.
Rochii.

Cu deos. stima:

FRĂȚII DEUTSCH, ARAD.
Palatul Minorităților.